

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 20 februari 1925 kl. 4 e. m.

Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 1, i anledning av väckt motion om åtgärder i anledning av en till riksdagen från egyptiska parlamentet riktad hänvändelse.

I en inom första kammaren väckt och till första kammarens första tillfälliga utskott för behandling hänvisad motion, nr 173, »om åtgärder i anledning av en till riksdagen från egyptiska parlamentet riktad hänvändelse» har hemställts,

att riksdagen ville såsom svar å den till riksdagen från egyptiska parlamentet riktade hänvändelsen hos regeringen anhålla, att regeringen ville:

1) till egyptiska regeringen och dess parlament framföra svenska folkets stora sympati för behöriga krav inom alla världsdelar på nationell självbestämmningsrätt och denna rätts hävdande icke minst inom Nationernas förbund; och

2) giva de svenska ombuden i Nationernas förbund instruktion att där framföra till välvillig omprövning de i den egyptiska hänvändelsen berörda synpunkterna med uppdrag tillika att medverka till en för dylikt ändamål erforderlig nyorientering i förbundets författning.

I avseende å motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Det av motionären omnämnda telegrammet från egyptiska deputeradekam-
maren till svenska riksdagen, liksom ett liknande telegram från egyptiska sena-
ten till riksdagen, innefattade en protest inför all världens parlament i anled-
ning av den brittiska regeringens krav mot Egypten efter mordet på Sir Lee
Stack. Telegrammen innehöllo icke någon begäran om åtgärd eller om svar
från den svenska riksdagens sida.

Utskottet.

Motionären yrkar nu, att riksdagen i anledning av dessa hänvändelser skall
hos regeringen anhålla, dels om framförande till egyptiska regeringen och dess
parlament av »svenska folkets stora sympati för behöriga krav inom alla världs-
delar på nationell självbestämmningsrätt och denna rätts hävdande icke minst
inom Nationernas förbund», dels ock om utfärdande av vissa direktiv till de
svenska ombuden i Nationernas förbund.

Utskottet finner det icke lämpligt föreslå kammaren att biträda den ifråga-
satta opinionsyttringen. Den torde under föreliggande förhållanden komma att
uppfattas såsom ett partitagande från den svenska riksdagens sida i konflik-
ten mellan Storbritannien och Egypten och skulle otvivelaktigt betraktas såsom

en obehörig inblandning i dessa staters mellanhavande. Härtill kommer, att det läge, som förefanns vid avsändandet av telegrammen från det egyptiska parlamentet, numera är väsentligen förändrat.

Vad beträffar motionärens andra yrkande, synes detsamma avse i första rummet en uppmaning till regeringen att begära den brittisk-egyptiska konfliktens upptagande å rådets eller församlingens dagordning. Att ingen medlem av Nationernas förbund ansett sig böra vid den tidpunkt, då konflikten var akut, bringa frågan inför förbundet, torde delvis ha berott på uppfattningen, att denna fråga, i betraktande av Egyptens förhållande till England, borde snarast anses för en inre fråga. Utan att tilltro sig att avgiva ett eget omdöme i detta invecklade spörsmål om tvistens karaktär av »inre» eller »internationell» enligt förbundsakten, finner utskottet det icke av omständigheterna påkallat, att svenska riksdagen genom en skrivelse till Kungl. Maj:t tager något initiativ i den av motionären föreslagna riktningen.

Beträffande önskemålet om en medverkan från svensk sida till en »erforderlig nyorientering» i förbundets författning, har motionären framställt och närmare utvecklat samma yrkande i motionen nr 170, som remitterats till konstitutionsutskottet. Under sådana förhållanden anser utskottet motionen i denna punkt ej böra föranleda något utskottets yttrande.

Under återopande av vad sålunda anförts, hemställer utskottet,

att förevarande motion icke måtte till någon första kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 20 februari 1925.

På utskottets vägnar:

ERIK ANDERSON.

Närvarande vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet: herrar *Anderson* i Hägelåkra, *Pauli*, *Vrang*, *Andersson* i Myggenäs, *Johansson** i Hornsberg, *Svånsson* och *von Stockenström*.

* Ej närvarande vid utlåtandets slutjustering.